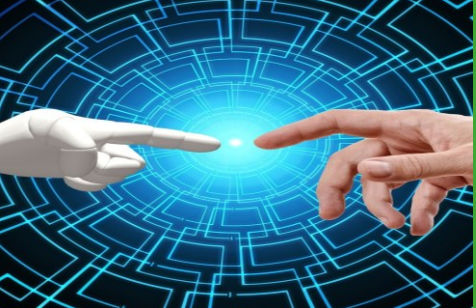

Tekoälyosaaminen ja etiikka

2025

Luovien alojen ryhmä

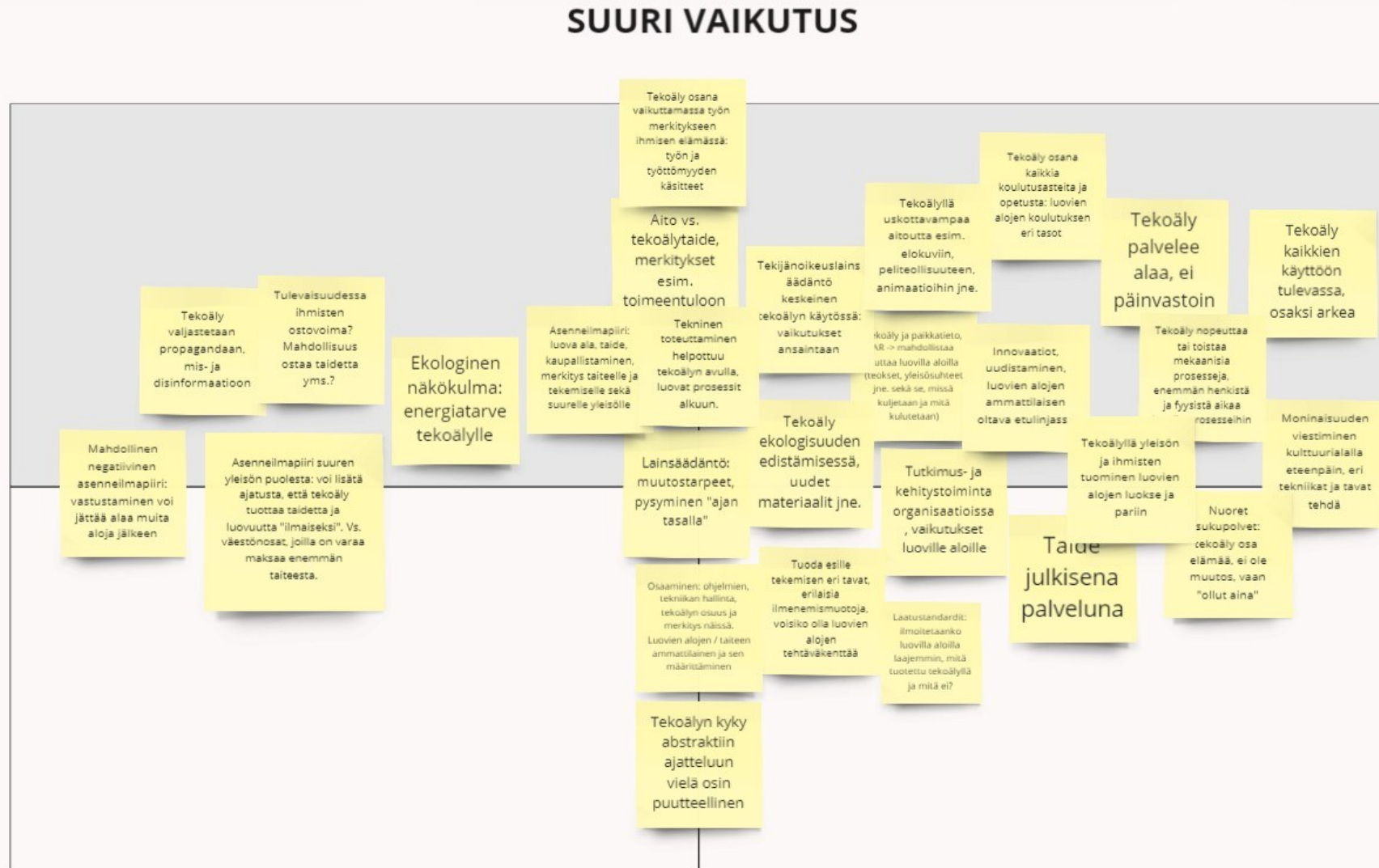
Varsinais-Suomen osaamisen tulevaisuutta ennakoimassa

Turku | Varsinais-Suomen liitto | Turun yliopisto | Kumppanuusfoorumi | Turun ammattikorkeakoulu | Novida | Yrittäjät Varsinais-Suomi | Turun Aikuiskoulutuskeskus | Raseko | Turun kauppakamari
Varsinais-Suomen ELY-keskus | TE-palvelut | Teknologiakampus Turku | Terveyskampus Turku | Salon seudun koulutuskuntayhtymä | Yrityssalo Oy | Ammattiopisto Livia

Luovien alojen tekoälyvisio- ja -tiekarttatyö 2035+

- Luovien alojen tekoälyvisiointi- ja tekoälytiekarttatyö on tehty syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana.
- Visiointityössä on pyritty huomioimaan luovien alojen laaja-alaisuus ja moninaisuus, niin yksittäisten ammattilaisten (tai siksi opiskelevien) kuin isojen yritysten ja yhteiskunnan näkökulmista.
- Tulevaisuusvisiointityössä on hyödynnetty keväällä 2025 Microsoftin Copilot-sovellusta tekoälyn merkityksen ja vaikuttavien tekijöiden pohdinnassa. Lisäksi vision yhteyteen on liitetty samaisella sovelluksella teetetty kuva “luovat alat”.

Tekoälyn käyttöä luovilla aloilla edistäviä ja estäviä tekijöitä vaikutuksen merkityksen suhteen

Luovat alat, tekoälyn käytön visio 2035+

Tekoäly muovaa merkittävästi luovien alojen tekemistä (taide, luovuus, sisällöt), työprosesseja ja ansaintamalleja. Tekoäly rikastuttaa luovien alojen tekemistä. Tekoäly mahdollistaa luovien alojen tuotosten käyttämisen ja tekemisen kaikille. Luovien alojen ammattilaisilla on edelleen keskeinen rooli luovien alojen toimijoina, kehittäjinä ja määrittelijöinä.

Taustalla vaikuttavat muutosvoimat

- Lyhytaikaiset vaikutukset: ansaintamallit; poliittiset päätökset (mahdolliset vaihtuvat poliittiset päättäjät).
- Pitkäkestoiset vaikutukset: tekoäly osana arkea kaikkien käytössä; energian saatavuus ja tekoälyn energiankulutus (kestävyys); huoltovarmuus (uhat, riskit); luovien alojen arvostus (vaikutus ostopäätöksiin, rahoitukseen, toimeentuloon) sekä yhteiskunnan mahdollinen polarisoituminen.

Tekoälyn muutokset luovien alojen tekemisessä

Tekoälyn kehitys pakottaa tulevassa arviomaan, **mikä on työn merkitys** ihmiselle, toimeentulolle ja yhteiskunnalle.

Työnkuvat alkavat silppuuntua: eri alojen ammattilaisten töiden samanaikainen tekeminen lisääntyy (multitaskaus) vs. yhden alan ammattilaisuus (muut alat alkavat tulla lähemmäksi taide- ja luovia aloja työllisyyden ja toimeentulon osalta).

Tekoäly mahdollistaa **”halvempaa” tuotantoa**. Se myös **mahdollistaa uusia taiteen ja sisällöntuotannon muotoja**.

Toimeksiantojen vähentyessä on jo tapahtunut siirtymistä muille aloille / muiden alojen työt luovien alojen työn rinnalla.

Luovien alojen osaamisen hyödyntäminen muilla aloilla keskusteluissa.

Tekoäly voi tuottaa nopeasti eri asioita (automaatio), mikä avaa mahdollisuuden miettiä, mitä luovilla aloilla voidaan tehdä (erityisesti käden taidot!). **Luovuuteen voi jäädä enemmän aikaa**. Lisäksi yleisöjen ja asiakkaiden **yksilöllisempi huomioiminen**.

Algoritmien kehittäminen ja tunteminen ja **medialukutaito** merkittävämmässä roolissa.

Yhteiskunnan arvopohjasta käytävä keskustelu: nopeammin, enemmän ja tehokkaammin vs. slow down, hidas ajattelu.

”Taiteen vastaiskut”, **vaihtoehtokulttuuri** osana luovia aloja.

Keskustelua käydään **itseoppivan tekoälyn** roolista yhteiskunnassa, suhteessa ihmisiin.

Tekoälyn kehityksellä selkeä vaikutus **työn merkitykseen** ihmiselle, toimeentulolle ja yhteiskunnalle.

Työnkuvat ovat silppuuntuneempia: eri alojen ammattilaisten töiden samanaikainen tekeminen on lisääntynyt (multitaskaus) vs. yhden alan ammattilaisuus (muut alat ovat tulleet lähemmäksi taide- ja luovia aloja työllisyyden ja toimeentulon osalta).

Tekoäly mahdollistaa **”halvempaa” tuotantoa**.

Uudet tekoälyn mahdollistamat **taiteen ja sisällöntuotannon muodot** avaavat uusia työllistymisen mahdollisuuksia.

Toimeksiantojen vähentyessä tapahtuu siirtymisiä muille aloille / muiden alojen työt luovien alojen työn rinnalla korostuvat.

Koulutuksessa ja ammattikentällä pyritään **lisäämään luovien alojen osaamisen hyödyntämistä muilla aloilla**.

Tekoäly tuottaa nopeasti eri asioita (automaatio), mikä on avannut mahdollisuuden suunnitella, mitä luovilla aloilla voidaan sen sijaan tehdä (erityisesti käden taidot!).

Luovuuteen jää enemmän aikaa. Yleisöjen ja asiakkaiden **yksilöllisempi huomiointi**.

Algoritmien kehittäminen ja tunteminen on tärkeässä roolissa, samoin **medialukutaito**.

Yhteiskunnan arvopohjasta käytävä keskustelu kasvaa: nopeammin, enemmän ja tehokkaammin vs. slow down, hidas ajattelu.

”Taiteen vastaiskut”, **vaihtoehtokulttuuri** osana luovia aloja.

Keskustelua käydään aktiivisesti **itseoppivan tekoälyn** roolista yhteiskunnassa, suhteessa ihmisiin.

Tekoälyn kehitys **on vaikuttanut merkittävästi** 2030-luvulla siihen, mikä on työn merkitys ihmiselle, toimeentulolle ja yhteiskunnalle.

Työnkuvat silppuuntuneita kaikilla aloilla: eri alojen ammattilaisten töiden samanaikainen tekeminen on lisääntynyt (multitaskaus) vs. yhden alan ammattilaisuus.

Tekoäly on mahdollistanut **laaja-alaisen ”halvemman” tuotannon**. Tekoäly mahdollistaa yhä **uusia taiteen ja sisällöntuotannon tapoja**.

Toimeksiantojen vähennyttyä on tapahtunut siirtymisiä muille aloille / muiden alojen työt luovien alojen työn rinnalla korostuvat.

Koulutuksessa ja ammattikentällä hyödynnetään laajasti **luovien alojen osaamista muilla aloilla**.

Tekoäly tuottaa nopeasti ja tehokkaasti eri asioita (automaatio). **Luovuuteen jää enemmän aikaa** (vrt. työn merkityksen muuttuminen ihmisille, toimeentulolle ja yhteiskunnalle). Yleisöjen ja asiakkaiden **yksilöllisempi huomiointi**.

Algoritmien kehittäminen ja tunteminen on tärkeässä roolissa, samoin **medialukutaito**.

Yhteiskunnan arvopohjasta käytävä keskustelu on aktiivista: nopeammin, enemmän ja tehokkaammin vs. slow down, hidas ajattelu.

”Taiteen vastaiskut”, **vaihtoehtokulttuuri**.

Keskustelua käydään **mahdollisen supertekoälyn** roolista yhteiskunnassa, suhteessa ihmisiin.

VISIO 2035+

Tekoäly muovaa merkittävästi luovien alojen tekemistä (taide, luovuus, sisällöt), työprosesseja ja ansaintamalleja. Tekoäly rikastuttaa luovien alojen tekemistä. Tekoäly mahdollistaa luovien alojen tuotosten käyttämisen ja tekemisen kaikille. Luovien alojen ammattilaisilla on edelleen keskeinen rooli luovien alojen toimijoina, kehittäjinä ja määrittelijöinä.

VISIO 2035+

Tekoäly muovaa merkittävästi luovien alojen tekemistä (taide, luovuus, sisällöt), työprosesseja ja ansaintamalleja. Tekoäly rikastuttaa luovien alojen tekemistä. Tekoäly mahdollistaa luovien alojen tuotosten käyttämisen ja tekemisen kaikille. Luovien alojen ammattilaisilla on edelleen keskeinen rooli luovien alojen toimijoina, kehittäjinä ja määrittelijöinä.

Tekijänoikeudet

Tekoälytuotannon vaikutukset luovilla aloilla kasvavat, esim. musiikki-teollisuudessa, tekijäys vs. massatuotannot (merkittävää, isoa liiketoimintaa), tällä vaikutuksensa tekijänoikeuksiin. Luovilla aloilla käydään keskusteluita asetelmasta **ammattilaisen taidot vs. tekoälyn tuottama taide / sisältö**, tällä alkaa olla vaikutuksia tekijänoikeuksiin. Poliitiikka (**lobbaaminen, etujärjestöt** jne.) vaikuttaa ihmisten oikeuksiin, myös tekijänoikeuksiin. Luovien alojen ammattilaisten kohdalla **välittäjäalan ammattilaisten hyödyntäminen** korostuu (managerit, agentuurit, välittäjät jne.).

Tekoälytuotannon vaikutukset luovilla aloilla merkittävässä roolissa, esim. musiikkiteollisuudessa, tekijäys vs. massatuotannot (merkittävää, isoa liiketoimintaa), **vaikutukset tekijänoikeuksiin**. Aktiiviset keskustelut luovilla aloilla asetelmasta **ammattilaisen taidot vs. tekoälyn tuottama taide / sisältö**, vaikutukset tekijänoikeuksiin. Samalla tekoälyä valjastetaan myös tekijöiden puolella tekijänoikeuksien tarkasteluun ja turvaamiseen. Poliitiikka (**lobbaaminen, etujärjestöt** jne.) vaikuttaa ihmisten oikeuksiin, myös tekijänoikeuksiin. Luovien alojen ammattilaisten kohdalla **välittäjäalan ammattilaisten hyödyntäminen** korostuu (managerit, agentuurit, välittäjät jne.).

Tekoälytuotannon vaikutukset luovilla aloilla merkittävässä roolissa, esim. musiikkiteollisuudessa, tekijäys vs. massatuotannot (merkittävää, isoa liiketoimintaa), **vaikutukset tekijänoikeuksiin**. Aktiiviset keskustelut jatkuvat edelleen luovilla aloilla **asetelmasta ammattilaisen taidot vs. tekoälyn tuottama taide / sisältö**, vaikutukset tekijänoikeuksiin. Tekoälyä käytetään rutiinomaisemmin myös tekijöiden puolella tekijänoikeuksien tarkasteluun ja turvaamiseen. Poliitiikka (**lobbaaminen, etujärjestöt** jne.) vaikuttaa ihmisten oikeuksiin, myös tekijänoikeuksiin. Luovien alojen ammattilaisten kohdalla **välittäjäalan ammattilaisten hyödyntäminen** korostunut (managerit, agentuurit, välittäjät jne.).

Oman osaamisen tuotteistaminen, markkinointi ja myynti

Tekoälyä käytetään yhä enemmän **brändäämisen apuna, työnhaussa ja rekrytoinneissa**. Tekoälyä on alettu hyödyntää apuna myös **rahoitushakemuksissa**. Matchmaking TE-palveluiden puolella (työnantajat, työntekijät -> löytävät toisensa), tässä tekoäly apuna. Välitysfirmit tekevät toimeksiantoja ja kehittävät **tekoälypohjaista työnvälitystä**. **Kansainvälisyys** korostuu työllistymisessä. Tekoäly mahdollistaa **uutta liiketoimintaa**.

Tekoälyosaaminen ja tekoälyn käyttäminen **työnhaussa & itsensä brändäämisessä** sekä **rekrytoinneissa** on lisääntynyt selvästi. Samoin **rahoitushakemuksissa** tekoälyä käytetään enemmän. Välitysfirmit tekevät toimeksiantoja ja kehittävät **tekoälypohjaista työnvälitystä**. **Kansainvälisyys** korostuu edelleen työllistymisessä. Tekoälyn mahdollistamia **uusia liiketoimintamalleja** aletaan hyödyntää.

Tekoälyosaaminen **työnhaussa & itsensä brändäämisessä** on arkipäiväistynyt ja on osa normaalia toimintaa. Välitysfirmit tekevät toimeksiantoja ja kehittävät edelleen **tekoälypohjaista työnvälitystä**. **Kansainvälisyys** on myös arkipäiväistynyt: tekoälyn avittamana **kansainvälinen vuorovaikutus osana päivittäistä toimintaa** (eri kansallisuudet keskenään). Tekoäly on **laajentanut liiketoimintamalleja**.

Jatkuva oppiminen

Jatkuva tekoälykouluttautuminen: eri ryhmät (mm. ikäryhmät jne.), koulutusten tarjoaminen kasvaa. Eri opetusasteet tulevat **mukaan asteittain tekoälyn kouluttamiseen**.

Jatkuva tekoälykouluttautuminen: eri ryhmät (mm. ikäryhmät jne.), **koulutusten tarjoaminen korostuu ja vakiinnuttaa paikkansa**. Eri opetusasteet ovat mukana laajasti.

Jatkuva tekoälykouluttautuminen: eri ryhmät (mm. ikäryhmät jne.), koulutusten tarjoaminen on kasvanut ja on **normaali osa toimintaa eri opetusasteilla**.